

2013 - 221 ліст.

ДЗЕНЬ ЗА ДНЁМ

Свята

«У вянок памяці Яўгеніі Янішчыц»

Пад такой назвай адбылося раённае свята паэзii на радзіме палескай ластаўкі – Піншчыне – у гонар 65-годдзя з дня яе нараджэння.

Пачалося яно ў раённай стаўлене літаратурна-музычная бібліятэцы, што носіць яе імя. Шматлікім гасцям была прад-

кампазіцыя «І для песні падказала слова роднае палескае сяло».

Шчымлівае — пра Яўгенію Янішчыц

Пісьмо да зямлячкі

*...А я гарна шчэй красіва,
Моя доля нэшчаслывая...*

Шчымліва-тужлівая мелодыя ліеца ў прыціхлай зале вясковага клуба. У многіх на вачах слёзы. Гэта твае землякі, Жэнія, сабраліся разам у гонар твойго чарговага юбілею. І шматлікіх гасцей запрасілі.

А ты, маладая, прыгожая (не паспела састарыцца), глядзіш з партрэта са сцэны на ўсіх сваёй патаемна-загадкавай усмешкай, слухаеш, што пра цябе яны кажуць, слухаеш сваю любімую песню і нібы гамоніш: «Ну, што вы засмуціліся, землякі? Я ж з вамі, як і раней. Заўсёды з вами».

Так, ты заўсёды ў памяці беларусаў мроішся палескай ластаўкай, якая як нікто іншы да цябе і пакуль нікто і апасля твойго зыходу не ўславіў лепей старану нашу азёрную, былінную. Сюды ты ляцела параіца, «ці душу сваю пачуць». Сюды, у родную хату, ты вярталася «са скрух, з імжыстых суравеяў» і вельмі баялася, каб хата сельская твая не стала «сувенірам». Гэтага не здарылася, бо больш чым два дзесяцігоддзі назад не знайшлося пагаднення двух зацікаўленых бакоў, і таму хата тваіх бацькоў, Жэнечка, стала маёмацю зусім староніх людзей. На жаль, мно-гае змянілася і ў ёй, і вакол яе. Бачу гэта, калі еду праз твою Рудку ў сваю родную вёску Табулкі. Паміж імі – Парэчча, дзе ты вучылася, дзе ў адным з школьніх класаў знаходзіцца твой музей. А ў ім – 1152 арыгінальныя экспанаты і каля 300 копій. І ўсе яны так ці інакш маюць да цябе дачыненне. Фанаграмы ўзнаўляюць галасы – твой, Жэнечка, тваёй матулі Марыі Андрэеўны, твойго

любімага настаўніка Фёдара Фёдаравіча Цудзіла. Ён прыходзіўся мне дварадным дзядзькам, таму часта наведвалася да яго ў гості. Мы любілі размаўляць аб літаратуре, успаміналі цябе. І аднойчы ён паказаў ліст з прысвечаннем яму, напісаны тваім каліграфічным почыркам. А ў наступны раз ён вельмі ўзрадаваўся, калі я распавяляла яму пра сустэречу з табой. Ты тады працавала літкансультантам у «Сельскай газеце», а я вучылася на журфаку БДУ і наведвала пасяджэнні літаб'яднання «Узлёт» пры філаграфічным факультэце. Яго кіраўнік, таленавіты паэт і мудры чалавек Алег Антонавіч Лойка, на-кіраваў мяне аднойчы да цябе з ніzkай вершаў. Ты сустрэла мяне прыхільна, выбрала некалкі да друку і прапанавала прынесці яшчэ і фота. Так адбылася наша з табой другая сустэречка. Дзякуючы табе мae верши былі надрукаваны ў рэспубліканскай прэсе. Як высокі стымул да далейшай творчай працы.

Ты вельмі добра разумела, драгая зямлячка, як важна падтрымка, падбадзёрыць чалавека ў пачатку яго самастойнага жыцця. І за гэта я ўдзячна табе.

Дарэчы, Жэнія, ты, мабыць, яшчэ не ведаеш, што музею твойму ў Парэччы прысвоена званне «народны». Такім вось чынам ушанавана праца яго стваральніка і галоўнага з іх – Антаніны Паўлаў-

Адкрыла свята член Пінскага раённага выканаўчага камітэта Віялета Падлужная. А затым слова па чарзе бралі мясцовыя пазыты, родныя і сябры Жэні, вучні школы раёна – пераможцы раённага конкурсу творчых работ «Яў-

генія Янішчыц: вядомая і невядомая».

Крыху пазней удзельнікі святкі склалі кветкі да мемарыяльнай дошкі на дому, дзе жыла таленавітая паэтка, у вёсцы Рудка. А суседнім Парэччы адбылася змястоўная экспкурсія ў яе літаратурны музей, што знаходзіцца ў мясцовай базавай школе. Яна таксама носіць імя Яўгеніі Янішчыц, якадна з вуліц гэтай вёскі.

Марыя ЛЯШУК

што ніколі не ўздымуцца да тыны, якіх ты, палеская ластаўка, дасягнула. «А самых лепых – час не беражэ», – казала ты ў верши «Птах» і нібы пра сябе таксама: «З усіх дарог ёй верны быў адной, імя якой – народная дарога».

Я перачытаў цябе, мая зна-камітая зямлячка, і сумую. У гэтыя дні літаратурная Беларусь адзначае твой шэсцідзесят пяты дзень нараджэння і журбонную дату – дваццаць пяту гадавіну твойго зыходу з жыцця. Як магло такое здарыцца? Да гэтага часу не ўспрымаецца ніякі апраўданы адказ. Памяць тваю шануюць на радзіме: твое імя прысвоена Пінскай раённай бібліятэцы. Яго носіць і адна з перспектывных вуліц сталіцы Палесся.

Жыццё працягваецца. Наша жаль, без цябе. Але з добрымі і ѿплемі ўспамінамі пра цябе. Пасталет твой сынок Андрэйка, разам з жонкаю, тваёй нявецкай Юлечкай, гадаюць дачушку, тваю ўнучаку Яначку. І тваё пляменніца кажа, што малая на ведве мастацкую школу, надтады добра малое і ганарыцца сваёй вядомай бабуляю. А ўсмешка вельмі падобная на цябе, Жэнія.

...Незвычайная сёлётка восені – щэпляя, прыветная. Лістапад, нават лісце яшчэ не ўсё ападае тримаецца. Асабліва на бярозках. Ціхая журба пльве над на ваколлем. І над твой вёскай Яўгенія юсіфаўна, таксама. Да цябе не з ціхім жалем, вёска Еду не тады, калі баліць. Да цябе – той вечнау бярозкай. Што нікто не змог перасадзіць.

Твая ранімая душа, як і раней лунае над намі і заве-кліча ўсіх кожнага з нас: Прыеядз у край мой ціхі, Тут продкаў галасы...

Спачывай разам з імі, Жэнечка. А мы будзем годна памятаць пра цябе.

Марыя ЛЯШУК
член Саюза пісьменнікаў Беларусі